

خبرنامه

مستولی شبکه‌های مجازی، رویای دهکده جهانی

آموزش و پرورش به مثابه فرهنگ

جمعیت، تعامل و نهاد خانواده

استیضاح و محک‌های اخلاقی جامعه

جامعه دانش بنیان و پژوهش محور

خوشونت در مدارس

خبرنامه انجمن جامعه‌شناسی
آموزش و پرورش ایران
شماره ۱۳۷، شهریور ۱۳۹۳

صاحب امتیاز:

انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

مدیرمسئول:

دکتر حسین دهقان

سردبیر:

احمداحمدی نژاد

همکاران این شماره:

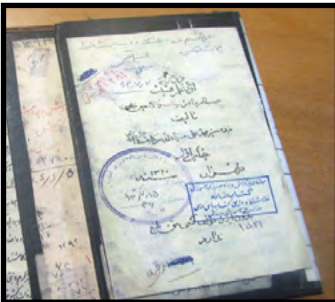
فاطمه خورشیدی، میثم پروان، لیلی فریدونی،

سعید زراوند و لایلا پیکانی

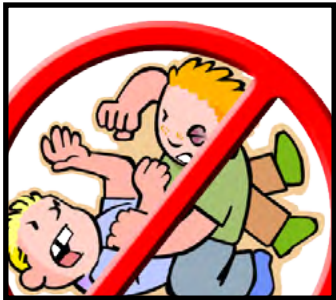
طراح:

امیر غفاریگی Karen-co.net

پایگاه اینترنتی: IASE-NGO.IR

سرمقاله ۳ / کارگاه؛ جمعیت، تعامل و نهاد خانواده ۴
/ نشست علمی: آموزش و پرورش به مثابه فرهنگ
۶ / زاویه؛ استیضاح و محک‌های اخلاقی جامعه ۸ /
دیدگاه؛ خشونت در مدرسه ۹ / دانشگاه؛ جامعه دانش
بنیان و پژوهش محور ۱۰ / انجمن؛ جلسه هیات مدیره
انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش ایران ۱۱

احمد احمدی نژاد

مستولی شبکه‌های مجازی، رویای دهکده جهانی

کشتی‌های بخار میسر و مقدور گشت و این گونه نیز سرزمین‌های ناشناخته‌ای کشف شدند که تجارت و زندگی را به ناگهان متحول و دگرگون ساختند. این روند روز به روز درگیر و دار رشد و نمو خیره‌کننده‌ای بود که جمعیتی نا متعین از زمین را در سرمستی‌های ناشی از پیشرفت تکنولوژی قرار می‌داد زیرا پیدایش صنعت به یکباره فراگیر نشد بلکه بخش اندکی از کره خاکی را فراگرفت که عمدتاً در قلب اروپا می‌زیست.

کشورهایی که از همان ابتدا رنگ و بوی پیرامون می‌دادند نیز در همان حرکت خزانده‌شان در گیر و دار زندگی از طریق اموری همچون کشاورزی بودند و همین امر موجب شد تا گروهی از بشر از گروهی دیگر جلو زنده تا این موج غلطان، خیلی زود موجب انشقاق بین هموعان بشر شود.

شکاف، روز به روز بین بخشی از سرزمین‌ها و سرزمین‌های دیگر بیشتر می‌شد و قدرت و پول توازن سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بشر را به ناگاه به هم زد اما میل به پیشرفت بازم موتور محرکه‌ای برای مردمانی بود که خود را در فراگرد صنعتی شدن نمی‌دیدند و خوشی‌های ناشی از صنعتی شدن را نیز نیاز داشتند.

به تدریج تبادل اطلاعات رنگ و بوی صنعتی به خود گرفت و سرزمین‌های دور و نزدیک با قطب‌های جدید صنعتی آشنا شدند.

ارتباطات این بار نیز نقشی مهم و کلیدی ایفا کرد. این ابزار مهم زندگی بشر، دیگر بار توانست شکاف و خلا موجود و واقع شده در بین انواع بشر را به نحوی پر کند که اکنون همه مردمان سرزمین‌ها از حال و روز یکدیگر با خبر باشند.

صنعت چاپ منجر به نشر کتاب و روزنامه شد و علم و نهضت‌های علمی‌ای نظیر ترجمه، دانشمندان سراسر گیتی را به یکدیگر متصل کرد. تازه بشر وارد نوع جدیدی از زندگی ارتباطی شد و دیگر برای خبر گرفتن از سرزمین‌های دور دست نیازمند حضور کاروانهای تجاری در سرزمین خود نبود زیرا دیگر فاصله‌ها کم و کمتر می‌شد.

اختراعات تکنولوژیک بشر بیشتر از پیش شد و ژنده پوشی ارتباطی به تدریج رخت برپست و جای خود را با تاج و ردای شیک تکنولوژیک معاوضه کرد. دیگر برای پیشرفت در شخم زدن بی حوصلگی ناشی از پشت گاو آهن انسان را خسته نمی‌کرد بلکه ماشین‌های چهار چرخ زمین‌ها را در نوردیدند و وقت انسان را از رنگ سیاه بطالت و بیهودگی به شفافیت و خوشرنگی طلا در آوردند تا وی بتواند در همه زمینه‌ها توان خود را به نمایش گذارد.

سیر پیشرفت هرچند تا حدودی کند بود اما بازهم یکه تازی می‌کرد تا اینکه اواسط قرن بیست و یکم ناگهان جهان، صنعتی درون صنعت به خود دید که شاید تا نسل‌ها بعد آینده ارتباطی بشر را تضمین کرد و برای زندگی اسلوبی تازه مقرر نمود. پیدایش صنعت کامپیوتر و پس از آن ظهور اینترنت، رخدادی سترگ در دست‌یابی بشر به هم نوع خود در فواصل بسیار اندک بود.

این کشف در امتداد اختراعات صنعتی بشر رخ داد اما همانند انقلاب صنعتی به ناگاه بشر را متوجه نوع جدیدی از ارتباط کرد که تا پیش از آن به مخیلات هم‌خطور نمی‌کرد تا جایی که نقشی جدید در محاسبات و معادلات اندیشمندان علم ارتباطات و جامعه‌شناسی ایفا کرد و آنها بخشی از نگاهشان را به تحولات بشر از این دریچه می‌جستند.

انفجار اطلاعات در عصر ارتباطات افراد را به یکدیگر نزدیکتر نمود و این بار موج ارتباطات سریعتر از قبل حرکت کرد به طوری که افراد در این دوران همراه لحظه‌های هم بودند.

قدرت گرفتن شبکه‌های مجازی و افزایش روز افزون آنها دیگر هیچ گونه خلا ارتباطی میان مردم سرزمین‌های مختلف باقی نگذاشت و شبکه‌های مجازی دیگر بار مردم را در یک دهکده مجازی جهانی به دور هم جمع نمودند و تنها فاصله دهنده آنها با یکدیگر مرزهای جغرافیایی و نظامات سیاسی بود.

اینترنت که بدون شک دیگر نمی‌توان نام ابزار ارتباطی را بر روی آن نهاد بلکه باید با تغییر بیش نسبت به این پدیده جوامع نوین، نام صنعت اینترنت را بر آن نهاد، به خوبی توانسته است مرزهای جغرافیایی را باریک و باریکتر نماید و نقش مهمی در گردهمایی مردم در دهکده جهانی ایفا کند. اکنون دیگر اینترنت خود دارای ابزاری است که از درون این صنعت، زندگی حقیقی انسانها را به سخره گرفته‌اند و روش‌های زندگی مجازی را به آنها می‌آموزند.

شبکه‌های اجتماعی در قالب و انواع مختلف فقط اهداف دهکده جهانی را محقق می‌کنند و این ابزار بدون شک در آینده‌ای نه چندان دور فرهنگ واحد دهکده را به وجود خواهند آورد و مردمان این سرزمین جدید را با آداب و رسوم نوین با یکدیگر هماهنگ می‌کنند.

رویای دهکده جهانی مک‌لوهان بدون شک به صنعتی نوین فارغ از اختراعات دوران انقلاب صنعتی نیاز داشت تا بشرش را رنگ و شکل دهد. اینترنت همان صنعت بود و شبکه‌های اجتماعی همان ابزار.

جمعیت، تعامل و نهاد خانوادہ

دکتر علیرضا شریفی یزدی
عضو پژوهشکده خانواده

نسبت به یکدیگر کاسته می شود. از بیان ضرب المثل ها و فولکلورهای قدیمی گرفته تا زاویه نگاه به زندگی، معنویت و اخلاقیات بزرگ والد‌ها، همه و همه جزو مواردی هستند که نسل نو و نسل قدیم را به یکدیگر پیوند می دهد، چرا که مسن ترها گنجینه ای از اطلاعات و تجربه های متراکم هستند که در اکثر مواقع این تجربه ها نادیده گرفته می شوند بویژه که با ورود تکنولوژی و پیچیدگی های دنیای مجازی، از این منبع غنی دانش و تجربه ای که در سال ها انباشته اند، غفلت می شود.

جامعه ای که در آن زندگی می کنیم، در حال پیر شدن است و سال های آینده بخش بزرگی از جمعیت کشور به جمع سالمندان می پیوندد. از این رو برقراری چنین روابطی موجب می شود سالمند احساس رانده شدن نداشته و به انزوا کشیده نشود و از عواقب ناخوشایندتری مانند سپردن او به سرای سالمندان جلوگیری به عمل آید. در واقع از کارکردهای مثبت این فرصت ایجاد شده، بهداشت و سلامت روان سالمند است و مطالعات انجام شده مبنی بر اینکه سلامت روان و جسم آنها با هم در ارتباط است، موید این موضوع است.

زندگی در جهان پیرامون، نیازمند توجه به زوایای متعدد است تا بتوان به اهداف والاتری در زندگی دست یافت. لازم است هر فرصتی که در اختیار انسان قرار می گیرد، به بهترین نحو سپری شود تا نتیجه مطلوب حتی در معمولی ترین لحظات زندگی برای فرد به ارمغان آید

واقعیت این است که انتقال فرهنگ توسط نسل صورت می گیرد و با وجود رسانه ها و نهاد آموزش و پرورش، هنوز اصلی ترین عامل انتقال فرهنگ هایی مانند فرهنگ ایرانی با وجود تراکم ۳ هزار ساله از این طریق ادامه دارد. با وجود این با توجه به جامعه در حال گذار، ارتباط افراد و حتی اعضای یک خانواده با هم نسبت به گذشته بسیار کمتر شده است، بویژه در صورتی که تفاوت چشمگیری مانند اختلاف سن، دیدگاه و سبک زندگی هم به آن اضافه شود از میزان رغبت و نزدیکی نسل ها

در این همراهی به چه زوایای دیگری باید توجه کرد؟

معمولاً افراد با پا نهادن به مرحله پیری، محافظه کار و دارای نگاه بسته تری می شوند و این خصیصه برای کودک و نوجوانی که خلاق و پویا است و شکستن مرزها از ویژگی های رفتاری مقتضی سن و سالش است، مشکلاتی را از این

جلسه هیات مدیره انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران با شرکت دکتر صادق زاده و مهندس نویدی با موضوع «سند تحول آموزش و پرورش ایران» تشکیل شد.

دکتر صادق زاده هدف از تدوین این سندرا طراحی یک الگوی نظری و حرکت از بحث نظری محض به سمت اجرا در حد دکترین متناسب با مبانی اسلامی و شرایط ایران عنوان کردند. در واقع این سند بعنوان یک الگوی اسلامی- ایرانی، تعلیم و تربیتی طراحی شده است.

مهندس نویدی در ادامه اظهار داشتند: پس از تصویب این سند در کمیسیون مجلس، حتی

منظر برایش به وجود می آورد. همچنین ممکن است به دلیل رکودی که افراد سالمند به آن دچار می شوند، کودک یا نوجوان نیز آرام و گوشه عافیت طلب شود یا اینکه به مسائل پیش رو تفکر نکند.

برای رهایی از این مشکلات، نیاز به چه اقدامی است؟

در این میان بهترین تعدیل کننده، والدین یا نسل

گزارش جلسه هیات مدیره انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران

در آموزش عالی نیز از این مبانی نظری استفاده می شود. در واقع نقشه جامع علمی کشور و حتی نحوه توسعه رشته های علمی در این سند طراحی گردیده.

به پیشنهاد مهندس نویدی:

- جلسه دیگری با عمومیت بیشتر جهت آشنایی دبیران و دانشجویان باین سند طراحی شود.
- ایشان معتقدند که انجمن ها باید تعامل اثر

سرکار خانم دکتر باستانی

ضمن تبریک انتصاب شما به عنوان معاون بررسی های راهبردی و اجتماعی معاونت رییس جمهوری در امور زنان و خانواده، موفقیت حضرت تعالی را از خداوند متعال خواستاریم.

خبرنامه ی انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران

دکتر سوسن باستانی

انتصاب شما را به عنوان معاون بررسی های راهبردی و اجتماعی معاونت رییس جمهوری در امور زنان و خانواده تبریک گفته و موفقیت شما را از خداوند منان خواستاریم.

هیئت مدیره ی انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران

دعوت به همکاری

IASE-NGO .IR

بدینوسیله از اساتید، دانشجویان و معلمان علاقمند به فعالیت در حوزه جامعه شناسی آموزش و پرورش دعوت به همکاری می شود.

آدرس: خیابان کریمخان - ابتدای آبان شمالی - ساختمان مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی طبقه دوم - اتاق ۲،۷

روزهای زوج از ساعت ۱۰ الی ۱۴

علاقتمندان می توانند با مراجعه به سایت انجمن نیز نسبت به ثبت نام اقدام نمایند.

برای حفظ این میراث،شکل گیری هویت فردی و ملی مناسب دردانش آموزان و تکوین و توسعه ی فرهنگ چه باید کرد؟

مؤلفه های تشکیل دهنده ی فرهنگ : ۱ ابزار و فنون ۲ نظم اجتماعی و مؤسسات آن ۳ ارزش هایی که مردم یک جامعه بدان اعتقاددارند.فرهنگ اساس ارزش هایی است که هر انسان و هر گروه هویت خود را در آن ها باز می شناسد. فرهنگ از نزدیک و به طور کامل با نوع تولید و سازمان اجتماعی و زیربنا و نیز با ارزش ها و هنجارهای یک جامعه که خود یکی از عناصر تشکیل دهنده ی آن است،ارتباط دارد آموزش و پرورش و فرهنگ ؛دراین نشست تلاش می گردد آموزش و پرورش از دو چشم انداز مورد تدقیق قرار گیرد:

نخست از این منظر که آموزش و پرورش خود به مثابه فرهنگ است؛ یعنی، هرآن چه فرهنگ نامیده می شود را در بر می گیرد؛ دوم آن که، آموزش و پرورش امری فرهنگی است و باید مبتنی بر فرهنگ یا با در نظر آوری فرهنگ به مثابه فراروایتی بنیادین اجرا گردد.

تربیت شهروند فرهنگی :در جمع بندی این بحث تلاش خواهد شد ضرورت گذر از فرایندهای ستی به روش های فعال،خلاق وگروهی در ایران بازنمایی شود و پیامدهای عدم توجه به فرهنگ در زندگی دانش آموزان به مثابه شهروندان فرهنگی به نمایش درآید.

ابعاد فرهنگ در آموزش و پرورش
زندگی پدیده ای فرهنگی :فرهنگ در تمامی بخش های زندگی اثربخش است.تصمیم به داشتن فرزند وشبهه فرزند پروری متاثر از فرهنگ است. کودکان با تکیه بر فرهنگ برای رفتن به مدرسه آماده می شوند.

معلمان هم با اتکاء بر فرهنگ تلاش می کنند میل و انگیزه به یادگیری را برانگیخته و تدریس کنند. موارد و شواهد بسیاری از این دست، بیانگر فراگیری و غلبه فرهنگ بر همه شئون زندگی موجود انسانی است.

تعاریفی که از فرهنگ ارایه می شود چونان شمولیتی دارند که، نمی توان واقعیت های مربوط به زندگی را پدیده ای فرهنگی منظور نکرد.

آموزش و پرورش نهادی فرهنگی و فرهنگ ساز
منشاء رفتارها :شناسایی انواع رفتار انسان نیازمند توانایی تشخیص منشأ رفتارهاست . توانایی افراد در تشخیص ویژگی های عمومی، فرهنگی و یا فردی انسا نها، یکی از مهم‌ترین شاخصه های دانش هوش فرهنگی است . غالباً ا ز مثال کوه یخی به عنوان استعاره‌ای برای نشان دادن انواع رفتار انسان استفاده می شودنوک کوه یخی که دربالای دریا دپّده می شود،شامل ویژگی های مشترک میان تمام انسان هاست . اما در قسمت های عمیق تر کوه یخی به ترتیب ویژگی های قابل انتساب به فرهنگ های مختلف و در انتها ویژگی های مربوط به شخصیت های متفاوت افراد قراردارد.این سه بخش،منشأ سه نوع رفتار(انسانی)عمومی،فرهنگی و فردی) است .

تفاوت های فرهنگی :همانندآن چه در کوه یخی مشاهده می شود،تنها برخی از رفتارهایی که یک فرهنگ را تشکیل می دهند،آشکار است. روش راندگی مردم، واحد پول ملی و مراسم ملی و مذهبی اجزای آشکار و نشانه های ملموس از تفاوت های فرهنگی است که قابل مشاهده و شناخت است .اما مهم ترین اجزاء فرهنگ یعنی افکار، ارزش ها و مفروضاتی که در پس سطح ملموس قراردارند،به سادگی اجزای دیگرقابل مشاهده و درک نیستند . به عبارت دیگر مبانی فرهنگ، باورها،ارزشها و فرضیاتی

هستندکه منشاء رفتار آشکار است.

ویژگی های مشترک فرهنگی :مردم شناسی فرهنگی تفاوت های بسیاری را در فرهنگ ها، شناسایی و ثبت کرده است . با این حال بسیاری از جامعه شناسان نیز معتقدند که همه فرهنگ ها دارای ویژگی های مشترک هستند.

ویژگی های مشترک فرهنگی بر نیازهای اساسی انسان ها بنا شده است ویژگی های عمومی فرهنگی شامل؛ نوآور یهای تکنولوژیکی –مانند تولید ابزار– شیو ه های تهیه غذا –شکار یا کشاورزی– فعالیت های اقتصادی –مانند تجارت– الگوهای تعامل اجتماعی –شیوه رفتار با اقوام– شیو ه های پرورش کودکان، باورها و رفتارهایی که میان انسان و جهان ارتباط برقرار می کنند –مذهب– ، رجحان های زیبایی شناختی، الگوهای ارتباطی – زبان و اشارات –و غیره است .

فرهنگ و آموزش و پرورش ؛در ادبیات علوم اجتماعی فرهنگ همواره جایگاه ویژه ای داشته است . فرهنگ با هر مفهومی که از آن مد نظر باشد با نهاد آموزش و پرورش به خصوص نظام آموزش رسمی ارتباط دارد . فرهنگ شاخص نحوه و روش زندگی است که هر جامعه ای برای رفع نیازهای اساسی خود اختیار می کند . آموزش و پرورش علاوه بر انتقال فرهنگ ، به تولید دوباره فرهنگ یا بازآفرینی فرهنگی با ایجاد بستر رشد همه جانبه ی دانش آموزان می پردازد.

آموزش و پرورش :آموزش و پرورش یکی از ابزارها و قلمروهای فرهنگ عمومی است که بقای فرهنگی جامعه را از طریق فرایندهای جامعه پذیری وانتقال فرهنگ تضمین می نماید. کودکان ،نوجوانان وجوانان بهترین ومهم ترین زمان های زندگی خود را در ابعاد فرهنگ در آموزش و پرورش مدارس ،دبیرستان ها ودانشگاه ها می گذرانند.آموزش و پرورش از یک سو عهده دار حفظ نظم اجتماعی از طریق درونی کردن ارزش های اصلی جامعه در دانش آموزان و از سوی دیگر عهده دار پرورش حس خلاقیت و نوآوری و در یک کلام تغییر در آنان است .

آموزش و پرورش :تداوم نظم و ایجاد تغییر دو وظیفه ای که فرهنگ عمومی هم زمان از آموزش و پرورش طلب می نماید این نظام می بایست تعادلی بین ثبات و تغییر، بین بازآفرینی فرهنگی و بروز تغییرات مناسب با شرایط جامعه ،ایجادکند؛که مستلزم برنامه ریزی های نظام منددر عرصه آموزش و پرورش به عنوان یکی از نهادهای اولیه و اصلی فرهنگ عمومی است .

ارتباط متقابل آموزش و پرورش و فرهنگ
جامعه :مدرسه به عنوان مهم ترین نهاد آموزشی و مؤسسه اجتماعی با جامعه و فرهنگ آن بده بستان و ارتباط متقابل دارد. بخشی از این ارتباط و تأثیرگذاری آموزش و پرورش بر فرهنگ جنبه انتقال فرهنگی داشته و با فلسفه تعلیم و تربیت در آن جامعه سازگاری دارد. بخشی از تأثیر آموزش و پرورش نیز در جهت اجتماعی ساختن نسل ها، داشتن کارکرد، مؤثر اجتماعی ، ارزایی، نقّادی و حتی توسعه و اعتلای زندگی اجتماعی و فرهنگ جامعه است .

ارتباط دو جانبه فرهنگ و آموزش :نظام آموزش

و پرورش برآمده و برگرفته از الگوها و سنت های فرهنگی است. تعلیم و تربیت عملی فرهنگی است. تاثیرپذیر از فرهنگ و اثرگذار بر آن. ارتقای کارکرد فرهنگی تربیتی :آموزش و پرورش یک نهاد فرهنگی اجتماعی است که با ارتقای کارکرد فرهنگی تربیتی خود، می تواند و می باید،رسالت خطیر خویش را در تحقق اهداف مهندسی فرهنگی و اعتلای فرهنگ عمومی کشور و نهادهینه سازی سبک زندگی اسلامی ایرانی، به خوبی ایفا نماید.

رویکرد فرهنگی– تربیتی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش :هدف عملیاتی ۸– افزایش مشارکت نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و مدرسه و معلمان و دانش آموزان در رشد و تعالی کشور در عرصه های دینی، فرهنگی، اجتماعی در سطح محلی و ملی به عنوان نهاد مولد سرمایه انسانی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی (۲ و ۵،۷).

۱– طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد / حاکمیت رویکرد فرهنگی– تربیتی در سند تحول بنیادین :راهکار ۱–تحول راهبردی و باز تولید برنامه های درسی موجود با تأکید بر:الف). متناسب سازی حجم و محتوی کتب درسی و ساعات و روزهای آموزشی با توانمندی ها و ویژگی های دانش آموزان.ب). حاکمیت رویکرد فرهنگی– تربیتی در تولید محتوی و تقویت شایستگی های پایه ی دانش آموزان ج). بهره مندی فزونتراز روش های فعال، خلاق و تعالی بخش د). بهره گیری از تجهیزات و فناوری های نوین آموزشی و تربیتی در راستای اهداف ه). توجه بیشتر به تفاوت های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش آموزان و تفاوت های شهری و روستایی ” با قدر شناسی و درک زیبا شناسانه ی آفرینش الهی و مصنوعات هنرمندانهٔ بشری، درک مفاهیم فرهنگی و میان فرهنگی و بهره گیری از قدرت تخیل، توانمندی های لازم در خلق آثار فرهنگی و هنری را به دست می آورند و برای حفظ و تعالی میراث فرهنگی، تمدنی و هنری در سطح ملی و جهانی براساس نظام معیار اسلامی می کوشند.)هدف های کلان (و ۱و ۴و ۵و ۸)

ابعاد فرهنگ در آموزش و پرورش
دو نقش فرهنگی مورد انتظار سند تحول بنیادین –۱/۷ ایجاد ساز و کار برای تقویت انسجام اجتماعی و وحدت ملی و احیاء : هویت افتخارآمیز اسلامی– ایرانی در دانش آموزان و معلمان با تأکید بر آموزش و اجرای سرود ملی و به اهتزاز درآوردن پرچم جمهوری اسلامی ایران در تمام مدارس ۱ – بازنگری و اصلاح برنامه های درسی مبتنی بر رویکرد فرهنگی– تربیتی و تقویت و توسعه / :راهکار ۲

جنبه های تربیتی واخلاقی آنها به منظور فراهم

آوردن زمینه تربیت پذیری دانش آموزان براساس فرهنگ اسلامی– ایرانی
تاثیر فرهنگ بر یادگیری:فرهنگ بریادگیری دانش آموزان تأثیر زیادی دارد و بسیاری از جنبه های فرهنگ هر فرددرایجاد هویت دفرآگیری و دست یابی وی به خودپنداره تأثیر می گذاردو برنظام باورها، ارزش ها، نگرش ها، انتظارات،روابط اجتماعی،زبان مورد استفادهو سایر رفتارهای فرد مؤثر واقع می شود.

تاثیر فرهنگ بر فرصت های یادگیری :زمینه و بستر فرهنگی بر فعالیت های دانش آموزان و فرصت های آن ها برای تعامل اجتماعی تأثیر دارد و ابزارهای مهمی را در اختیار آن ها می گذارد تا برای عمل کردن و فکر کردن به کاربرند.

تاثیر یادگیری برفرهنگ :محیط آموزشی و آموخته های دانش آموزان، تأثیر بی نظیری بر آن چه انجام می دهند، بدان فکر می کنند و بر نحوه ی تفکر ، استدلال وسبک زندگی آن ها دارد. تعامل با دیگران، فرصت های بسیاری را برای یادگیری در اختیار دانش آموزان می گذارد که در زندگی شخصی واجتماعی آنان بروز می کند.میزانی از توشه فرهنگی که دانش آموزان در مدرسه کسب می کنند به طرق مختلف بر سبک زندگی ؛هویت فردی–اجتماعی و فرهنگ آن ها اثرگذار است. (بیان تجربه مردم شناسی توانمندسازی دختران روستایی)

تاثیر شیوه های آموزش بر سبک زندگی و فرهنگ :یکی از شیوه های آموزش، حفظ مطالب است که از دانش آموزان انتظار دارد به جای تقویت مهارت های تحلیلی به حفظ اطلاعات بپردازند. در مقابل،شیوه دیگر آموزشی به پرورش قدرت تجزیه و تحلیل اهمیت بیشتری می دهد.برخی از شیوه ها بر کار فردی و برخی بر فعالیت گروهی تاکید دارد و... شیوه های متفاوت آموزش در رفتار دانش آموختگان و فرهنگ کشورهای مختلف انعکاس می یابد.

ضرورت تحول در فرایندهای یاددهی–یادگیری :ضرورت تحول در فرایندهای یاددهی –یادگیری به قصد حفظ و توسعه ی فرهنگ ،حاکم کردن دیدگاه های همخوان و تازه در راستای آموزش و پرورش پرشش مدار ومسأله محور،یادگیری مشارکتی ،ژرف اندیشی دانش آموز، توجه به آموزش انتقادی ، جدیت وتلاش ناشی ازانگیزه درونی دانش آموز وتربیت شهروندی مؤثر و کارآمد و در راستای تحقق دو دسته کارکرد اساسی آموزش و پرورش که مطرح گردید کاملاً محسوس است.

الگوهای فرهنگی با توجه به تفکیک و تمایز دارندگان سرمایه فرهنگی و قافدین آن :زبان از نگاه جامعه شناسی سرمایه فرهنگی است)اعتقادات فرهنگی، نگرشها، شیوه ها و الگوهای رفتاری ،ترجیحات و...)(کودکان طبقات اجتماعی مختلف از قالب های سازمانی متفاوت استفاده می کنند این تفاوت ها در استفاده از شکل های نمادین مختلف در زبان باعث تفاوت در توسعه قابلیت های هوشی آنان می شود و نهایتاً عملکرد تحصیلی را متأثر می سازد . قضاوت معلم از دانش آموزان تحت تأثیر سرمایه فرهنگی آنان است . تعامل معلم و دانش آموز – قضاوت معلم درباره دانش آموز– چگونگی شکل گیری قضاوت – تأثیر قضاوت بر عملکرد معلم و دانش آموز – زبان – ابعاد فرهنگ در آموزش و پرورش نمرات امتحانی گذشته – مسئله ظاهر– نام – نژاد و...توقعات معلم بر تعامل ، سطوح یادگیری و هوش دانش آموزان مؤثر است .چرخه تأثیرات توقعات معلم بر خودپنداره دانش آموز و سبک های اسنادی سه شکل یادگیری با رو یکرد فرهنگی :یادگیری از طریق تقلید Imitating Learning –یادگیری

از طریق آموزش Instructed Learning یادگیری از طریق همیاری یا تشریک مساعی Collaborative Learning در یادگیری از طریق تقلید که در رفتار فرد دیگر به منظور رسیدن به هدفی برابر است که با درک رفتار فرد و رابطه آن رفتار با هدف موردنظر مطرح است .یادگیری از طریق آموزش به شامل انتقال مستقیم دارای اطلاعات از یک فرد به فرد دیگر است در آن یادگیرنده تلاش می کند تکلیف یا مطلب را از دیدگاه انتقال دهنده درک کند. یادگیری از طریق تشریک مساعی وقتی اتفاق می افتد که چند نفر یا حداقل ۲ نفر با هم در حل مسئله شرکت کنند .آن ها در اثر تشریک ساعی می توانند مسائل پیچیده تری را از آن چه به تنهایی قادر به حل آن بودند، حل کنند. افراد در تولید مشترک

دانش جدید شرکت دارند.)رویکرد ساختن گرایی(سه نوع محیط یادگیری :انفرادی – حداقل تعامل / رقابتی – برد وباخت /گروهی – کلاس ما سه نوع یادگیری: ۱- فردگرایانه موفقیت هر شاگرد در نیل به اهداف آموزشی ، به موفقیت سایر شاگردان ارتباطین دارد. ۲-رقابتی شاگردان می پندارند که زمانی ، و تنها زمانی ، به اهداف خود دست می یابند که شاگردانی که باآنها مرتبطند، نتوانند به اهداف خود برسند

۳-تعاونی شاگردان می پندارند که زمانی ، و تنها زمانی ، به اهداف خود دست می یابند که همهٔ شاگردان دیگری که با آنها مرتبطند، بتوانند به اهداف خود برسند.

لاتفسرولادکم علی آدابکم فانهم مخلوقون
لزمان غیر

زمانکم؛فرزندانتان را برآداب خود تربیت :
« : حضرت علی (ع) می فرمایند: ابن ابی الحدید، معتزلی، شرح نهج البلاغه، ج ۲۲ ، ص ۲۶۷ ».
نکنید؛ چرا که آنها برای آآینده و[زمانی غیر از زمان شما آفریده شده اند.نلسون ماندلا :
“این نکته را بهتر از هر چیز دیگری دانستم که درست همان گونه که ستمدیدگان باید آزاد شوند ظالمان نیز باید آزاد گردند. کسی که آزادی فرد دیگری را از او می گیرد خودش اسیر تنفر است و در پشت قید تعصب و کوته اندیشی گرفتار است.
آزاد بودن فقط دور انداختن زنجیرها نیست بلکه زندگی کردن به شیوه ای است که آزادی دیگران را نیز محترم شمارد و ترویج بخشد .

ژاویه

استیضاح و محک‌مات اخلاقی جامعه

داند. همان طور که تلقی این دستور زبان از مدرک دانشگاهی، ورقی از جنس هبه و انعام حتی برای آدمهای بسیار خوب نیست. می شود برای اینها انواع صله ها بخشید اما درس و بحث، همه جای دنیا قائم به ضابطه معیارهای علمی است. در این منطق زبانی وقتی سخن از نشریه دانشجویی می رود ذهنها بی درنگ نه به امر امنیت وانتظام! که به نیازهای متنوع فرزندان مان در دانشگاه و به حیات ورشد فرهنگی واجتماعی آنها معطوف می شود. ضمائر بیدار عمومی در خانه ها و محافل و کوی وبرزن و خیابان ودیارتمان و در همه جای ایران از دانشجوی ستاره دار و استاد اخراجی، درکی این سوی ایدئولوژی رسمی سیاسی دارند؛ درکی با دستور زبان انسانی تر ونا به قاعده حق وحقوق.

مسیر رسمی استیضاح در هر حالت به سرانجام می رسد. اما بیرون کریدورهای سیاسی، فکری هم به ارزشهای درونی این جامعه بکنیم. به فضیلت‌هایی بیندیشیم که پی در پی در طاق نسیان و فراموشی فرو می روند. نخواهیم که قضای حکمرانی ما از ارزش های اخلاقی تهی شود. زبان سیاست، سخت معطوف به قدرت ومنفعت است و در صدد استیلا بر حریفان. اما بنای موجودیت وهویت ایران به زبانی جز زبان تصرف وتسخیر است. دایر مدار محتوای انسانی وفرهنگی وارزشی این ملت به زبانی است که با آن بتواند خیر و مصلحت عمومی وعدالت و حق و حقیقت را برای نسل های کنونی وآتی خود، مدام معنا بکند. تداوم حیات فرهنگی ومعنوی ایران، موکول به سرنوشت مبهم این معانی است.

در سپهر این معانی مطمئنا از دانشجوی ستاره دار واستاد اخراجی تاویل اجتماعی دیگری متفاوت با سیاق استیضاح به عمل می آید و برمبنای این معانی ودلالاتهای ضمنی اجتماعی، وزیر علوم شایسته است قدر ببیند که گویا احقاق حق در حوزهٔ مسؤولیت او صورت می پذیرد و این نه تنها احیای تکالیف معوقهٔ انسانی وملی دولت‌است، بلکه اگر قرار بر منطق کارمدی امر حکمرانی ومصلحت سیاسی کشور نیز باشد، همین شیوه است که به پایداری سرزمین و حل رضایتبخش

تعارضها کمک می کند وطبعاً مانع تراکم نارضایتی ها، و مانع رشد زمینه های تندروی ورادیکالیسم خصوصا در فضا‌های دانشگاهی ومحیط‌های نخبه ای جامعه می شود. استیضاح حق نمایندگان محترم است. ابزاری برای تسویه حساب‌های سیاسی نیست. برای خاطر این تعریف شده است که با آن عملکرد مسؤولان اجرایی به استاد میثاق‌های عمومی جامعه محل پرسش ومدافه قرار بگیرد. قضاوت نهایی البته با وجدان ملت ومحضر متعال حق وحقیقت است. اما دو نگرانی جدی هست. نگرانی نخست از این بابت که سرمایه های فکری ونخبگان با دانش وتدبیر این ملت، پی در پی به داس سیاست درو شوند و از مجموعه ذخائر مدیریتی ما به درون خویش یا به زوایا وحواشی جامعه ویا حتی به بیرون مرزهای ملی تبعید گردند و فردای محیط متحول جهانی که مهم ترین مزیت‌های رقابتی آن به انسان‌ها و به مغزها و به دانش است چگونه ما به نام یک مردم کهن می خواهیم حضور و ادامه پیدا بکنیم؟

نگرانی دوم و مهم تر این است که محک‌مات اخلاقی یک ملت چه می شود؟ آیا از مسؤولان اجرایی در این کشور انتظاری هست که اصولا دغدغه ای به نام عدالت نیز در سر ودر دل ودر دفاتر مدیریتی خود ودر تصمیم گیری ها ویبگیری های خود داشته باشند؟ یا نه و اطاعت کوکورانه از منویات گروه های نفوذ کفایت می کند؟ اگر از متصدیان امور ما نیکبختانی پیدا شدند و کوشیدند تا ممانعت های بیجای سیاسی وایدئولوژیک از تحصیل شهروندان جویای علم را برطرف بسازند ویا بکنند، مقرر است از این استقلال عمل ارزشی وحرفه ای خویش پاداش ببینند یا تنبیه شوند؟ آیا براستی می خواهیم حساسیت های اخلاقی و روح غمخواری بشری از افق سیاست‌گذاری ومدریت آموزش عالی ما یکسره گم شود؟ وکسی از اخراج استادی حائز شرایط حرفه ای یامنع دانشجویی از تحصیل برابر ضوابط علمی سراغ نگیرد؟ دراین صورت مشروعبت سیاسی به کنار، اما آیندهٔ تمدنی و فرهنگی ایران چه خواهد شد؟

دیدگاه

برتولیدات این بازی ها می افزایند.

خانواده و مدرسه به عنوان دو نهاد مهم و موثر در جامعه پذیر کردن افراد جامعه می توانند مهم ترین نقش را در آموزش فرزندان و پیش گیری از خشونت بیشتر در رفتار آنها داشته باشند تاجایی که اثرات مخرب این بازی ها را خنثی کنند.

در معنایی بسیار ساده و روان خشونت را به عواملی که در برگیرنده آسیب به جسم وروان آدمی باشد گویند خشونت می تواند در اشکال خشونت جسمانی خشونت عاطفی و خشونت جنسی ظاهر می شود. امروزه خشونت مخصوصا خشونت در مدارس به صورت معضلی جهانی مبدل شده که هم در کشورهای ثروتمند وهم در کشورهای فقیر دیده می شودو عمدتا پدیده ای است مربوط به پسران که بیشتر از سنین بلوغ واز۱۶سالگی بروز می کند.

از میان عوامل گوناگون موثر برخشونت در میان دانش آموزان ((بازی های کامپیوتری))عامل مهم شناخته شده و تاثیر آن بر رفتارهای خشونت آمیز در میان دانش آموزان بررسی شده است. یافته های تحقیقات نشان می دهد که اقسام خشونت در میان دانش آموزان پسر شهر تهران اعم از خشونت های کلامی و روانی و خشونت های فیزیکی وجسمی در سطح نسبتا بالایی وجود دارد.مطالعات پیشین در این زمینه فرضیه محققان را تایید می کرد.به لحاظ آماری وجود رابطه بین میزان استفاده از بازی های کامپیوتری و انجام رفتارهای خشونت آمیز ثابت شدودر مصاحبه های کیفی نیز این یافته تایید گردید.

دانش آموزان در محیط خانه اوقات و ساعات زیادی را به دیدن بازی های کامپیوتری اختصاص میدهند در مواردی بسیار این ساعات به تماشای فیلم۴۸ ساعت درهفته ۶۸۰ ساعت بازی های کامپیوتری پرداخته شده

و در زمینه های فیلم و بازی های اکشن ۵۵/۸درصد بازی هاوفیلم های جنایی ۲/۳۸درصد را به خود اختصاص داده اند. چه باید کرد؟

امروزه خشونت در فرزندان (دانش آموزان)به عنوان یک مسئله اجتماعی و جدی شناخته شده است که با ورود و پیشرفت بازی های کامپیوتری شکل جدیدی به خود گرفته اند.این مسئله با پیشرفت خود در مراحل و شکل های جدیدش فرهنگ دانش آموزان را تحت تاثیر قرار داده و کم کم تاثیرات مخرب خود را در جامعه اعمال کرده است.

در نظر داشته باشیم که خانواده مهمترین عامل در کاهش خشونت خواهد بود که البته به صورت شمشیر دو لبه ای در جامعه نمود خواهد کرد از طرفی نظارت خانواده ها بر انجام بازی ها محدود است وفرزندان خودبازی ها را تهیه می کنند.درغیاب والدین ودر ساعات زیادی بازی می کنند و چرا که والدین اجازه نمی دهند و از طرفی دیگر باز خورد بسیاری از والدین در این زمینه مبتنی است برحذف که خود نوعی خشونت محسوب می شود.آنچه باید بشود صحبت والدین خواهد بود درمورد تاثیر مخرب ومضر بازی های کامپیوتری وجایگزین کردن برنامه های متنوع وسازنده دیگر.

مصاحبه با متخصصان:

– خشونت همیشه وجود داشته و اقتصاد سرمایه داری نقش مهمی در شیوع استفاده ودر نتیجه اثر مستقیم در خشونت دارد.

– خشونت دربین دانش آموزان کاملا براساس یادگیری است.

– ورود بازی های کامپیوتری شکل جدیدی به خشونت داده است.

– امروزه خشونت در میان دانش آموزان بعنوان یک مسئله اجتماعی بسیار مهم مطرح شده که به هر حال نظارت خانواده وآموزش مدارس را درجهت برطرف کردن این معضل می طلبد.

شیرین احمدنیا*

فراخوان سومین همایش ملی دوسالانه پژوهش های اجتماعی فرهنگی در جامعه ایران در معرض دید علاقمندان به علوم اجتماعی و اعضای انجمن قرار گرفته است و انجمن جامعه شناسی ایران با همکاری برخی از نهادهای علمی و پژوهشی کشور، انجمن های علمی، و سازمان های دولتی و غیر دولتی حامی علم و پژوهش در ایران در آذرماه سال جاری، در قالب برگزاری این همایش ملی، در نظر دارد مجموعه ای از دستاوردهای علمی و پژوهشی در عرصه علوم اجتماعی را در معرض دید، تبادل نظر و نقد و بررسی صاحب نظران و اعضای جامعه قرار دهد.

برگزاری این همایش، مصادف با «هفته پژوهش» خواهد بود؛ یعنی چهارمین هفته آذر ماه که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۷۹ به این سو، به نام «هفته پژوهش» نامگذاری کرده و آغازگر آن، یعنی ۲۵ آذرماه، نیز روزی است که پیش از این از سوی «شورای فرهنگ عمومی» کشور به نام «روز پژوهش» نامگذاری شده است. هدف از چنین نامگذاری، تاکید بیشتر بر اهمیت پژوهش، نقش، جایگاه و تأثیر پژوهش و پژوهشگران در اداره امور کشور، و بهبود وضعیت و کیفیت زندگی شهروندان بوده است. نهادهای علمی و پژوهشی از این فرصت برای زمینه سازی تعامل اندیشمندان و دغدغه مندان جامعه دانشگاهی، پژوهشگران، و صاحب نظران رشته های گوناگون علمی و همچنین ارائه دستاوردهای پژوهشی و تاکید بر کارایی و سودمندی و تاثیرگذاری یافته های حاصل از تاملات کارشناسانه و پژوهش های کاربردی خود بهره می گیرند.

هر چند تکاپو و تعامل علمی و تلاش برای استقرار علم و پژوهش در جایگاه بایسته آن قرار نیست به این هفته ها و روزهای نامگذاری شده، محدود شود، به ویژه در زمانی که دولتمردان و اصحاب سیاست نیز بر توجه همزمان به آموزش و پژوهش، تاکید مصرح داشته و از مراکز علمی برای شناسایی مشکلات و مسایل کشور و ارائه راهکارهای نو، مدد جسته اند، همایش های ملی به ویژه آنها که در قالب همکاری نهادهای علمی- پژوهشی متنوع، جنبه میان رشته ای نیز پیدا می کنند، فرصت و ظرفیت خوبی را برای ارتقای دانش، ترویج علم، و حمایت از فعالیت های پژوهشی، و گسترش نگاه نقادانه به رویدادهای جامعه، فراهم می کند که شایسته است از آن بهره کافی و وافی برد. جامعه امروز با وابستگی و پیوستگی هر چه بیشتر شئون

زندگی اقتصادی- اجتماعی به اطلاعات و دانش و فن آوری های اطلاعاتی و ارتباطی در مسیر تبدیل و تغییر به جامعه ای دانش بنیان قرار گرفته است، در نتیجه امید می رود مسئولان و اولیای امور نیز پیوسته بیشتر و عمیق تر به نقش حائز اهمیت و روشنگر اطلاعات و آگاهی های مبتنی بر تاملات کارشناسی علمی و یافته های پژوهشی پی برده، و جایگاه و نقش کلیدی محقق و پژوهش را به رسمیت بشناسند، و آنها را بر جایگاه کلیدی، محوری و تعیین کننده شان در سیاست گذاری ها، و برنامه ریزی و اجرا بنشانند. مطابق با رویه جاری در برگزاری همایش دوسالانه «پژوهش های فرهنگی اجتماعی در جامعه ایران»، دو محور اصلی و فرعی جهت دریافت چکیده مقالات پژوهشگران پیش بینی شده است. طبق فراخوان منتشر شده، از کلیه صاحب نظران و محققین، دانشجویان و دانشگاهیان گرامی دعوت شده تا در مهلت مقرر به ارسال چکیده مقالات خود در چارچوب زیر-محورهای دو گانه عمومی یا ویژه، یا هر دو، اقدام بفرمایند. «محور عمومی» همایش دارای زیر-محورهایی به شرح زیر است:

- شناخت نیازها، اولویت ها، نتایج و دستاوردهای پژوهش اجتماعی و فرهنگی در ایران
- ظرفیت ها و موانع پژوهش اجتماعی و فرهنگی میان رشته ای در زمینه های آموزشی، پژوهشی، خدمات و مشاوره
- ارزیابی نقش و دستاوردهای انجمن ها و نهادهای علمی و اجرایی اثرگذار در عرصه پژوهش اجتماعی و فرهنگی
- نقد و بررسی معیارهای کمی و کیفی در ارزیابی پژوهش اجتماعی و فرهنگی
- بررسی جایگاه و کاربست پژوهش اجتماعی و فرهنگی و طرح های ملی در سیاست-گذاری ها
- برنامه ریزی های توسعه اجتماعی- اقتصادی
- بازبینی روش-شناختی ظرفیت ها و تناسب انواع روش های کمی، کیفی و تاریخی در پژوهش اجتماعی و فرهنگی ایران

* مدیر کمیته ارتباطات و همکاری های علمی انجمن جامعه شناسی ایران و دبیر علمی سومین همایش دوسالانه پژوهش های اجتماعی فرهنگی در جامعه ایران
shirin.ahmadnia@gmail.com

- فرصت ها و تهدیدهای پژوهش اجتماعی و فرهنگی با تاکید بر نقش بخش خصوصی و دولتی در این فراخوان، همچنین محور ویژه این همایش معرفی شده است که در سال جاری، به یکی از رویکردهای متاخر پژوهشی یعنی آینده پژوهی اختصاص یافته و زیر-محور های آن، عبارتند از:
- معرفی اهمیت و کاربرد آینده پژوهی در قلمروهای اجتماعی و فرهنگی.
- بررسی دستاوردهای آینده پژوهی اجتماعی و فرهنگی در ایران.
- کاربرد نظریه ها و روش های اجتماعی و فرهنگی و به طور خاص کاربرد نظریه ها و روش های جامعه شناختی در مطالعات آینده پژوهی.
- تحلیل نقش آینده پژوهی اجتماعی و فرهنگی در زمینه مطالعات توسعه و سیاست عمومی.
- مطالعات آینده در قلمروهای خاص جامعه، سیاست و فرهنگ ایرانی.
- شناخت نیازها و اولویت های در مطالعات اجتماعی آینده در ایران.

کار-گروه آینده پژوهی انجمن جامعه شناسی نیز به ریاست آقای تقی کمالی در انجمن جامعه شناسی راه اندازی شده است و ایشان نیز در مقام دبیر علمی محور ویژه همایش با مجموعه انجمن و این همایش همکاری دارند.

با امید به این که با مشارکت فعال و حضور گسترده اعضای جامعه علمی و دانشگاهی، و محققین و اندیشمندان فرهیخته ایران در فعالیت های ارزنده علمی در عرصه آموزش و پژوهش و ترویج علم در رشته های گوناگون علمی به ویژه علوم انسانی و اجتماعی شاهد رونق و رشد همه جانبه فعالیت های علمی و پژوهشی و تقویت نهادهای مربوطه و نهایتاً توسعه به معنای واقعی آن در کشور باشیم، همه شما صاحب نظران و پژوهشگران ارجمند را به مشارکت در این همایش فرا می خوانیم.

مجمع عمومی عادی نوبت دوم انجمن جامعه شناسی آموزش وپرورش ایران برگزار شد

جلسه مجمع عمومی عادی نوبت دوم انجمن جامعه شناسی آموزش وپرورش ایران با هدف ارائه گزارش عملکرد هیات مدیره و بازرسان و انتخاب هیات مدیره و بازرسان جدید در تاریخ ۱۳۹۳/۲/۲۸ و در محل سالن همایش مطهری دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران برگزار گردید.

دوفصل نامه‌ی جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

با مقالات و گزارشات مختلف منتشر شد

ENGLISH NEWSLETTER
Iranian Association for Sociology of Education
Volume 1 Number 1 spring 2013

Publisher	Iranian Association for Sociology of Education
Director in charge	Hossein Dehghan, Ph.D. President of Iranian Association for Sociology of Education (IASSE)
Editor in Chief	Vida Rahiminejad, Ph.D. Assistant Professor of Research Institute for Education
General Manager	Mehdi Nezami
Contributors of this issue	Mehdi Nezami, Rozita Beidaghi, and Leila Peikani

Iranian Association for Sociology of Education

www.iase-ngo.ir
Newsletter Editor in Chief
vrahiminejad@yahoo.com

خبرنامه انگلیسی
انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش منتشر شد